

การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านงานกิจการนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหา
ยาเสพติดของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี
The Administration of Student Support System in Student Affairs for
Preventing Drug Problems in the Secondary Schools of Educational
Service Area Office Nonthaburi

ธนอรรถ ธนานักการ

นิสิตปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

E-mail: pasagon112@gmail.com

ชลภรณ์ สุวรรณสัมฤทธิ์

อาจารย์ หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

E-mail: chsuwa@rpu.ac.th

Thanaart Thananakkarn

Student, Master of Education in Educational Administration, Rajapruk University

Chalabhorn Suwansumrit

Lecturer, Graduate Diploma in Teaching Profession, Rajapruk University

รับเข้า: 23 สิงหาคม 2564 แก้ไข: 5 กันยายน 2564 ตอบรับ: 17 กันยายน 2564

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษากระบวนการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านงานกิจการนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหาเสพติดของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี (สพม. นนทบุรี) 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านงานกิจการนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหาเสพติดของโรงเรียนสังกัด สพม. นนทบุรี จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล 3) เสนอแนวทางการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านงานกิจการนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหาเสพติดของโรงเรียนสังกัด สพม. นนทบุรี กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารและครู จำนวน 322 คน ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ คือ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่า (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ซึ่งเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธี LSD และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า 1) กระบวนการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านงานกิจการนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหาเสพติดของโรงเรียน ทั้งภาพรวมและรายด้าน

อยู่ในระดับมาก คือ ด้านระบบป้องกันและแก้ไขปัญหา รองลงมาคือ ด้านระบบการให้คำปรึกษา ด้านระบบบริหารจัดการ 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านงานกิจการนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหายาเสพติดของโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีเพศ ตำแหน่ง ระดับการศึกษาและประสบการณ์ทำงานต่างกัน พบว่ามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ส่วนผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีอายุ และขนาดโรงเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) แนวทางการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านงานกิจการนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหายาเสพติดของโรงเรียน ฝ่ายผู้บริหารควรให้มีการส่งเสริม สนับสนุน และแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างต่อเนื่องและจริงจัง

คำสำคัญ: การบริหาร ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน งานกิจการนักเรียน ป้องกันปัญหายาเสพติดของโรงเรียน

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the level of administration of the student care support system for student affairs in order to prevent drug problems in schools, under the Office of Secondary Education Nonthaburi Educational Service Area (Nonthaburi PSU) and 2) to Compare the opinions of School administrators and teachers to the administration of the student care system for student affairs in order to prevent drug problems of the schools under 3) Propose guidelines for the administration of the student care support system in student affairs to prevent drug problems of the schools under (Nonthaburi POIs). The sample group was administrators. and 322 teachers using stratified random sampling. The instruments used in the research were questionnaires. The statistics used were frequency distribution, percentage, mean, standard deviation, t-test, and One-Way ANOVA, which compared pairs by methods LSD and content analysis.

the results showed that 1) the level of administration of the student care system to assist students in student affairs to prevent drug problems in the school Both overall and each aspect were at a high level, namely the prevention and problem solving system, followed by the consulting system. on the management system 2) The results of the comparison of the opinions of the administrators of the educational

institutions It was found that school administrators and teachers with different genders, positions, educational levels, and work experiences. found that there were no different opinions. As for school administrators and teachers of different ages and sizes of schools. There were significantly different opinions at the .05 level. 3) Guidelines for the administration of the student care system to assist students in student affairs to prevent drug problems in schools. The management should have a continuous and serious promotion, support, and problem solving of drug problems.

Keywords: administration, student support system, student affairs, preventing school drug problems

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มาตรา 6 กำหนดความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรมในการดำเนินชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข มาตรา 23(5) การจัดการกระบวนการเรียนให้คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้ผู้เรียนรู้จักประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหามาให้รู้จักคิดเป็น ทำเป็น รวมทั้งมีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย (อ้างถึงใน สุมาลี ทองงาม, 2555)

ในส่วนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร (สพม. นนทบุรี) มุ่งเน้นความสำคัญเป็นอย่างมากในการที่จะพัฒนาคนไทยยุคใหม่ที่มีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ และสติปัญญา ตลอดจนมีจิตสาธารณะเพื่อสังคม ให้ความช่วยเหลือนักเรียน กลุ่มเสี่ยง โดยเฉพาะงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดที่นับวันจะขยายลงสู่เยาวชน นักเรียน นักศึกษา ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมาย ทำให้หลายโรงเรียนในเขต สพม. นนทบุรี เจอปัญหาด้านนักเรียน คล้ายกัน คือ เด็กนักเรียนติดยาเสพติด ติดเกมส์ ปัญหาครอบครัวแตกแยก เด็กกลุ่มเสี่ยง สภาพแวดล้อมความเป็นอยู่ของชุมชน สังคมไทยกำลังประสบปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด และมีแนวโน้มว่าจะทวีความรุนแรงยิ่งขึ้นและอันตรายถึงชีวิต เช่นยาเคนมผง เกิดจากความอยากรู้อยากลองผสมด้วยยาเสพติดเอง ในยุคเทคโนโลยีสังคมออนไลน์การสั่งซื้อของผ่าน Application หรือ delivery หลบการตรวจค้นของเจ้าหน้าที่ก็เป็นอีกช่องทางหนึ่ง และยาเสพติด (ยาบ้า) ยังมีราคาถูกกว่าเดิมถึง 3 เท่า รวมถึงบุหรี่ไฟฟ้าซึ่งจะพบได้จากการสูมตรวจสารเสพติดในโรงเรียน ของแต่ละโรงเรียนก็จะพบจำนวนนักเรียนที่มีสารเสพติดในนักเรียนอายุน้อยลงมามากขึ้นเรื่อย ๆ (สำนักงานคณะกรรมการและการป้องกันยาเสพติด, 2556)

ทั้งนี้จากสถิติจำนวนของผู้ป่วยยาเสพติดทั้งหมดของสถาบันธัญญารักษ์จำแนกตามปีงบประมาณ 2559-2563 ของเขตกรุงเทพและปริมณฑลจะเห็นได้ว่าผู้ป่วยอายุตั้งแต่ 15-19 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ.2559-2563 จะติดเป็นอันดับที่ 2-5 คือ อันดับต้น ๆ ซึ่งจำนวนผู้เข้ารับการรักษามีเมื่อดู ที่สถิติ (กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข, 2563) ซึ่งนักเรียนกลุ่มเป้าหมายในการศึกษานี้ อาจจะอยู่ในพื้นที่เสี่ยงต่อปัญหาเสพติดเท่านั้น และถึงแม้จะมีโครงการของสำนักงานเขต สพม. นนทบุรี เรื่องการรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด อบรมค่ายทักษะชีวิต ลูกเสือต้านภัยยาเสพติด กิจกรรม TO BE NUMBER ONE ให้โรงเรียนส่งนักเรียนในการปฏิบัติ แต่ก็ยังไม่ถึงนักเรียนกลุ่มนี้ และเป็นกลุ่มที่พร้อมขยายตัวมากขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งตรงกับแผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ.2563-2565 สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (2563) เพื่อใช้เป็นกรอบทิศทางการทำงาน เป็นเครื่องมือ ในการบริหารจัดการ ประสาน การปฏิบัติ จัดสรรทรัพยากร และติดตาม ประเมินผลของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อบูรณาการการทำงานทั้งหน่วยงานภายในและหน่วยงานภายนอกให้สามารถดำเนินการ ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ และสัมฤทธิ์ผล โดยแบ่งออกเป็น 6 ด้าน ดังนี้ 1. ระบบข้อมูล 2. ระบบป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด 3. ระบบการให้คำปรึกษา 4. ระบบเฝ้าระวัง 5. ระบบการสนับสนุนจากชุมชนและเครือข่ายการทำงาน 6. ระบบบริหารจัดการ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง ในงานป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติดของทุกโรงเรียนในสังกัดและพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนอย่างยั่งยืน

จากความเป็นมาตามเหตุผลและสภาพปัญหาที่ปรากฏดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่ามีการแพร่ระบาดของยาเสพติดอย่างรุนแรงในกลุ่มนักเรียน/นักศึกษา อีกทั้งยังมีพัฒนาการของยาเสพติด ทั้งในด้านความต้องการและการผลิตมากยิ่งขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการและการป้องกันยาเสพติด, 2556) นอกจากนั้นยังมีปัจจัยสภาพแวดล้อมอื่นที่มีส่วนที่จะเอื้ออำนวยต่อการแพร่ระบาดของยาเสพติดในกลุ่มนักเรียน/นักศึกษา ซึ่งก็คือพัฒนาการของเยาวชนภายใต้วัฒนธรรมใหม่ ซึ่งมีผลกระทบต่อกลุ่มเยาวชนและมีส่วนสำคัญที่เป็นตัวผลักดันให้เยาวชนสัมผัสใกล้ชิดกับปัญหายาเสพติดมากยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยในฐานะหัวหน้างานรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียน ซึ่งเป็นกลุ่มงานหนึ่งของงานบริหารงานกิจการนักเรียน จึงมีความสนใจที่จะศึกษาระดับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านงานกิจการนักเรียนและเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร-ครู จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดโรงเรียน เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการแก้ไข ปรับปรุง ส่งเสริม และพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านงานกิจการนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหายาเสพติดของโรงเรียนใน สพม. นนทบุรี ให้เป็นไปอย่างมีระบบและเกิดประสิทธิผลยิ่งขึ้นในอนาคต

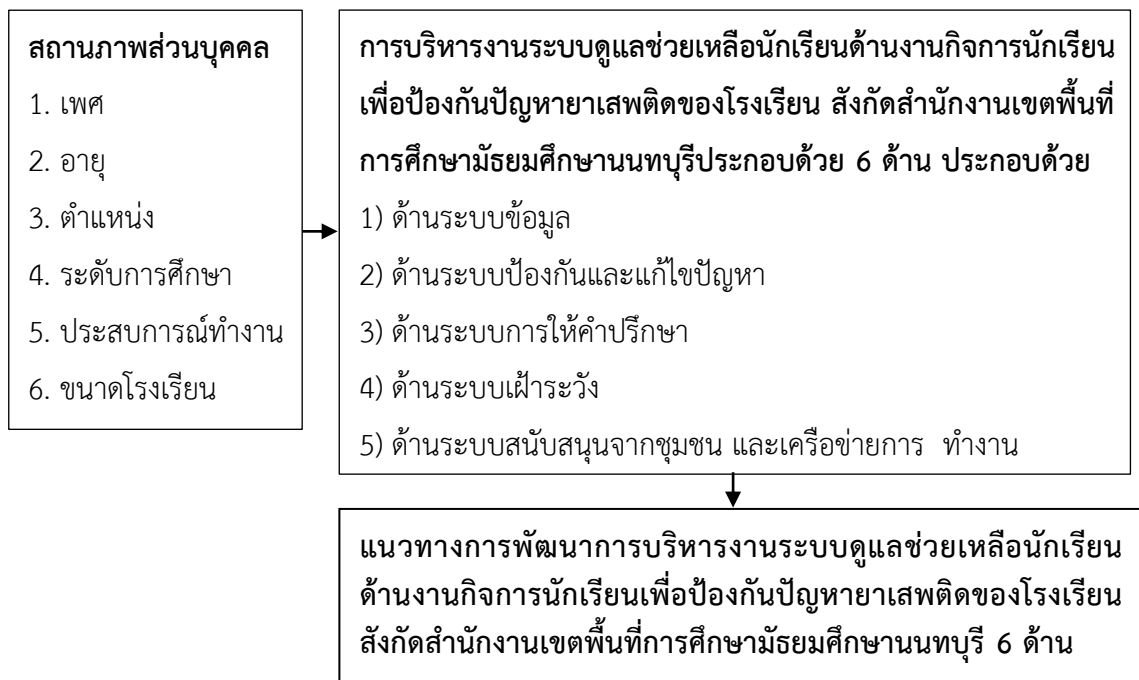
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านงานกิจการนักเรียน เพื่อป้องกันปัญหายาเสพติดของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านงานกิจการนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหายาเสพติดของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดโรงเรียน
3. เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านงานกิจการนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหายาเสพติดของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

เป็นการศึกษาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านงานกิจการนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหายาเสพติดของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี โดยยึดแนวคิดและทิศทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2560-2579) และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ กระทรวงยุติธรรม (2553) มี 6 ด้าน คือ

- 1) ระบบข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นปัจจุบันเพื่อสามารถ นำไปประกอบการวางแผนและแนวทางการแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา
- 2) ระบบป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด การสำรวจสภาพปัญหาเพื่อการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแต่ละกลุ่มเป้าหมาย
- 3) ระบบการให้คำปรึกษา กระบวนการให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาส่วนตัว การเรียนและยาเสพติด เพื่อช่วยให้นักเรียนหาทางแก้ปัญหาได้ถูกต้องและเหมาะสม
- 4) ระบบเฝ้าระวัง ระบบแจ้งเตือนในเรื่องยาเสพติดให้กับผู้เกี่ยวข้องเพื่อเตือนภัย และสร้างสภาวะป้องกันที่เหมาะสมเพื่อป้องกันการหวนกลับของยาเสพติด
- 5) ระบบการสนับสนุนจากชุมชนและเครือข่ายการทำงาน ความร่วมมือสนับสนุนจากชุมชนและหน่วยงานในพื้นที่ โดยสถานศึกษาเป็นศูนย์กลาง
- 6) ระบบบริหารจัดการ การบริหารจัดการด้านยาเสพติดเพื่อการดำเนินงานในระบบต่าง ๆ ทั้งกลไกระดับห้องเรียน ชั้นเรียน กลุ่ม/ชมรม และโรงเรียน

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านงานกิจการนักเรียนเพื่อป้องกัน ปัญหายาเสพติดของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นนทบุรี เป็นการวิจัย เชิงพรรณนาในแบบของการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการ ดำเนินงานตามระเบียบวิธีวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 36 คน และครู จำนวน 286 คน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นนทบุรี รวมทั้งสิ้นเป็นจำนวน 322 คน จากสถานศึกษา 12 โรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ 6 โรงเรียน จำนวน ประชากร 200 คน โรงเรียนขนาดใหญ่ 3 โรงเรียน จำนวนประชากร 77 คน และโรงเรียนขนาดกลาง และเล็ก 3 โรงเรียน จำนวนประชากร 45 คน รวมทั้งสิ้นเป็นจำนวน 322 คน (สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3, 2562) โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยตามตารางของ เครจซี และ มอร์แกน ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% (Krejcie and Morgan, 1970 อ้างถึงใน ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์ และคณะ, 2562) และสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขนาดกลุ่มโรงเรียน คือ ขนาดใหญ่พิเศษ ขนาดใหญ่ ขนาดกลางและเล็ก จากจำนวน 18 โรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดโรงเรียน เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านงานกิจการนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหาเสพติดของโรงเรียน ตามระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี ประกอบด้วย 6 ด้าน คือ

1. ด้านระบบข้อมูล
2. ด้านระบบป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด
3. ด้านระบบการให้คำปรึกษา
4. ด้านระบบเฝ้าระวัง
5. ด้านระบบการสนับสนุนจากชุมชนและเครือข่ายการทำงาน
6. ด้านระบบบริหารจัดการ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านงานกิจการนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหาเสพติดของโรงเรียน

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาทฤษฎี งานวิจัย และแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านงานกิจการนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหาเสพติดของโรงเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านงานกิจการนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหาเสพติดของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี ให้ครอบคลุมเนื้อหาและตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

2. ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างแบบสอบถามจากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านงานกิจการนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหาเสพติดของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ของลิเคิร์ต (Likert)

4. นำแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านงานกิจการนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหาเสพติดของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบและพิจารณาความเหมาะสม โดยค่าดัชนีความสอดคล้อง ทั้งฉบับเท่ากับ 0.98 และค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้ออยู่ระหว่าง 0.67-1.00

5. นำแบบสอบถามไปหาค่าความเที่ยง (Reliability) กับกลุ่มทดลอง จำนวน 30 คน แล้ววิเคราะห์ความเที่ยงทั้งฉบับ ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) เท่ากับ 0.87 ซึ่งถือว่า

คุณภาพและยอมรับได้ตามเกณฑ์คือ ตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไปถือว่ามีความคุณภาพและยอมรับได้ตามเกณฑ์คือ ตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป

6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลจากหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
2. ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลและแบบสอบถามไปตามโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ตรวจสอบความสมบูรณ์เรียบร้อยจากแบบสอบถามของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยเก็บแบบสอบถามได้จำนวน 322 คน คิดเป็นร้อยละ 100 จากนั้นจึงนำข้อมูลจากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติ

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านงานกิจการนักเรียน เพื่อป้องกันปัญหาเสถียรของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) และค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD) พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านระบบป้องกันและแก้ไขปัญหา รองลงมาตามลำดับ คือ ด้านระบบการให้คำปรึกษา ด้านระบบบริหารจัดการ ด้านระบบสนับสนุนจากชุมชน และเครือข่ายการทำงาน ด้านระบบเฝ้าระวัง และด้านระบบข้อมูล

2. ทดสอบสมมติฐานโดยเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านงานกิจการนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหาเสถียรของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี โดยจำแนกตามสภาพส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงานและขนาดโรงเรียน กรณีตัวแปร 2 กลุ่ม ใช้การทดสอบค่าที (T-Test แบบ Independent) และกรณีตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่ม ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Anova) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ใช้การเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีวิเคราะห์ความแตกต่างนัยสำคัญทางสถิติน้อยที่สุด (Least Significant Difference: Lsd) ในภาพรวมได้แก่ขนาดใหญ่พิเศษ ($\bar{x}=4.09$) มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นสูงกว่า ขนาดใหญ่ ขนาดกลางและเล็ก เมื่อพิจารณารายด้าน การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านงานกิจการนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหาเสถียรของโรงเรียน ผู้ที่สังกัดโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ และขนาดกลางและเล็ก

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านงานกิจการนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหาเสพติดของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาณนทบุรี เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก แสดงรายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านงานกิจการนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหาเสพติดของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาณนทบุรี โดยรวมและรายด้าน

การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน				
ด้านงานกิจการนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหาเสพติด ของโรงเรียน	$\bar{x}$	SD	แปลค่า	อันดับ
1. ด้านระบบข้อมูล	3.91	0.78	มาก	6
2. ด้านระบบป้องกันและแก้ไขปัญห	4.11	0.52	มาก	1
3. ด้านระบบการให้คำปรึกษา	4.10	0.57	มาก	2
4. ด้านระบบเฝ้าระวัง	3.98	0.69	มาก	5
5. ด้านระบบสนับสนุนจากชุมชน และเครือข่าย การทำงาน	3.99	0.67	มาก	4
6. ด้านระบบบริหารจัดการ	4.03	0.61	มาก	3
รวม	4.02	0.60	มาก	-

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านงานกิจการนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหาเสพติดของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาณนทบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.02$, $SD=0.60$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านระบบป้องกันและแก้ไขปัญห รองลงมาตามลำดับ คือ ด้านระบบการให้คำปรึกษา ด้านระบบบริหารจัดการ ด้านระบบสนับสนุนจากชุมชน และเครือข่ายการทำงาน ด้านระบบเฝ้าระวัง และด้านระบบข้อมูล

2. ผลการทดสอบสมมติฐานโดยเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านงานกิจการนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหาเสพติดของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาณนทบุรี โดยจำแนกตามสภาพส่วนบุคคล แสดงรายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนด้านงานกิจการนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหายาเสพติดของโรงเรียน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร โดยจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล

การบริหารงานระบบ ดูแลช่วยเหลือ นักเรียน	ระบบข้อมูล			ระบบป้องกันและ แก้ไขปัญหา			ระบบการให้คำปรึกษา			ระบบเฝ้าระวัง			ระบบสนับสนุนจากชุมชนและ เครือข่ายการทำงาน			ระบบบริหารจัดการ			ภาพรวม		
	$\bar{X}$	S.D.	P-value	$\bar{X}$	S.D.	P-value	$\bar{X}$	S.D.	P-value	$\bar{X}$	S.D.	P-value	$\bar{X}$	S.D.	P-value	$\bar{X}$	S.D.	P-value	$\bar{X}$	S.D.	P-value
เพศ																					
ชาย	4.04	0.76	0.13	4.12	0.53	0.78	4.10	0.58	0.88	3.98	0.68	0.95	4.00	0.67	0.81	4.00	0.60	0.71	4.03	0.61	0.70
หญิง	3.86	0.78		4.10	0.51		4.09	0.56		3.97	0.69		3.98	0.67		4.03	0.61		4.01	0.60	
อายุ (ปี)																					
ไม่เกิน 30 ปี	3.90	0.71	0.03*	4.18	0.36	0.00*	4.17	0.38	0.00*	4.16	0.47	0.00*	4.12	0.46	0.01*	4.16	0.45	0.02*	4.11	0.40	0.00*
31 – 40 ปี	3.93	0.74		4.13	0.49		4.07	0.57		3.92	0.71		3.96	0.70		3.99	0.62		4.00	0.61	
41 – 50 ปี	4.04	0.77		4.16	0.45		4.19	0.57		3.99	0.70		4.02	0.61		4.00	0.59		4.07	0.58	
51 ปีขึ้นไป	3.54	1.08		3.68	0.94		3.71	0.90		3.60	0.96		3.62	1.08		3.79	0.93		3.66	0.96	
ตำแหน่ง																					
ผู้บริหาร	4.04	0.88	0.28	4.03	0.75	0.49	4.12	0.71	0.78	3.99	0.77	0.94	3.98	0.81	0.90	4.04	0.74	0.81	4.03	0.75	0.86
ครู	3.89	0.77		4.12	0.48		4.09	0.56		3.98	0.68		3.99	0.65		4.02	0.59		4.02	0.58	
ระดับการศึกษา																					
ปริญญาตรี	4.24	0.52	0.34	4.16	0.48	0.37	4.14	0.52	0.42	4.06	0.59	0.67	4.06	0.59	0.79	4.09	0.52	0.49	4.12	0.45	0.48
ปริญญาโท	4.36	0.55		4.25	0.46		4.20	0.42		4.13	0.54		4.05	0.61		4.17	0.42		4.19	0.49	
ปริญญาเอก	4.33	0.59		4.26	0.49		4.31	0.39		4.14	0.65		4.17	0.65		4.18	0.61		4.23	0.55	
ประสบการณ์ทำงาน																					
1-5 ปี	4.02	0.72	0.06	4.18	0.42	0.57	4.15	0.52	0.73	3.93	0.68	0.85	3.97	0.64	0.79	4.02	0.58	0.75	4.05	0.57	0.78
6-10 ปี	3.99	0.67		4.11	0.52		4.11	0.54		4.01	0.60		4.04	0.60		4.04	0.52		4.05	0.54	
11-15 ปี	3.73	0.92		4.07	0.53		4.08	0.62		3.99	0.76		3.96	0.74		4.05	0.68		3.98	0.65	
16 ปีขึ้นไป	3.89	0.79		4.09	0.61		4.03	0.64		3.95	0.75		3.95	0.75		3.94	0.69		3.98	0.68	
ขนาดโรงเรียน																					
ใหญ่พิเศษ	3.96	0.70	0.06	4.19	0.41	0.00*	4.17	0.45	0.02*	4.05	0.60	0.01*	4.08	0.55	0.00*	4.09	0.54	0.01*	4.09	0.50	0.01*
ใหญ่	3.92	0.86		3.99	0.71		4.00	0.75		3.95	0.74		3.90	0.80		3.99	0.65		3.96	0.71	
กลางและเล็ก	3.66	0.95		3.97	0.52		3.94	0.68		3.72	0.89		3.75	0.83		3.78	0.76		3.80	0.75	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้บริหารและครูที่มีอายุ และขนาดโรงเรียนต่างกัน มีระดับความคิดเห็น
ต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านงานกิจการนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหาเสพติดของ
โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05 แต่พบว่า ผู้บริหารและครูที่มีเพศ ตำแหน่ง ระดับการศึกษาและประสบการณ์
ทำงานต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านงานกิจการ
นักเรียนเพื่อป้องกันปัญหาเสพติดของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร
โดยรวมไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 แนวทางการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ด้านงานกิจการนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหายาเสพติดของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น

แนวทางการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ความถี่ (f)	อันดับ
1. ฝ่ายผู้บริหารควรมีการส่งเสริม สนับสนุน และแก้ไขปัญหายาเสพติด อย่างต่อเนื่อง และจริงจัง	75	1
2. โรงเรียนมีการใช้ระบบสารสนเทศจัดทำระบบระเบียบประวัตินักเรียน ควรใช้ในการดำเนินการเกี่ยวกับนักเรียนเพื่อให้ได้ข้อมูลที่กระชับ ง่ายต่อการนำข้อมูลไปใช้	68	2
3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมและให้ความรู้จัดอบรมบุคลากรใน องค์กรในการพัฒนาทักษะความรู้ เพื่อให้บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจ ในการป้องกันปัญหายาเสพติด ที่เกิดขึ้นในรูปแบบใหม่ๆ	53	3
4. โรงเรียนควรมีการรายงานหน่วยงานต้นสังกัดในการคัดกรองและจำแนก สถานะของสถานศึกษาเป็นประจำและเป็นข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน	35	4
5. โรงเรียนควรมีการประเมินกิจกรรมนักเรียนที่เป็นจริง ในแต่ละครั้ง เพื่อใช้ปรับปรุงและพัฒนางานประสานความร่วมมือกับหน่วยงาน องค์กรภายนอกในการแก้ไขปัญหาให้มีประสิทธิภาพ	24	5
6. ฝ่ายบริหารกิจการนักเรียนมีการประกาศหรือแจ้งสถานการณ์ปัญหา ให้กับผู้เกี่ยวข้องทราบ	15	6

จากตารางที่ 3 พบว่า แนวทางการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีจำนวนความถี่
ของผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ได้แก่ ฝ่ายผู้บริหารควรมีการส่งเสริม สนับสนุน และแก้ไข
ปัญหายาเสพติดอย่างต่อเนื่อง และจริงจัง

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านงานกิจการ
นักเรียนเพื่อป้องกันปัญหายาเสพติดของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
ตอนต้น อภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านงานกิจการนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหา
ยาเสพติดของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น ทั้งภาพรวมและรายด้าน
อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการพัฒนากิจกรรมผู้เรียนเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรแกนกลาง

การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ด้วยเหตุผลดังกล่าว ที่ช่วยให้ผู้เรียนได้นำองค์ความรู้ ทักษะจากการเรียนรู้และประสบการณ์ของผู้เรียน มาปฏิบัติในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มาปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาตนเอง เพื่อเป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม มีวินัยและมีจิตสำนึกสาธารณะที่ดีงามเป็นคนมีปัญญาในการใช้ทักษะชีวิตการคิด การสื่อสาร การแก้ปัญหาและการใช้เทคโนโลยี เป็นคนมีความสุขในการดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง โดยอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างสร้างสรรค์ และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (2553) ได้สรุปผลการศึกษาแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาไว้ว่า สถานศึกษาเป็นหัวใจสำคัญในการขับเคลื่อนงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดลงสู่ผู้เรียน นิสิต นักศึกษา ท่ามกลางสถานการณ์ปัญหาในรูปแบบที่หลากหลายซับซ้อนและแปรเปลี่ยนอย่างรวดเร็วภายใต้สภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยปัจจัยเสี่ยงและพื้นที่เสี่ยงต่อการเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดในสังคมปัจจุบัน สถานศึกษาจำเป็นต้องจัดระบบงานด้านยาเสพติด เพื่อบูรณาการการทำงานทั้งหน่วยงานภายในและหน่วยงานภายนอกให้สามารถดำเนินการได้อย่างเต็มประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผล โดยแบ่งออกเป็น 6 ด้าน ประกอบด้วยดังนี้ 1) ระบบข้อมูล 2) ระบบป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด 3) ระบบการให้คำปรึกษา 4) ระบบเฝ้าระวัง 5) ระบบการสนับสนุนจากชุมชนและเครือข่ายการทำงาน 6) ระบบบริหารจัดการ

เมื่อพิจารณาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนด้านงานกิจการนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหายาเสพติดของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี เป็นรายด้านอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1) ด้านระบบข้อมูล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนมีการรายงานหน่วยงานต้นสังกัดในการคัดกรองและจำแนกสถานะของสถานศึกษาเป็นประจำ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี มีนโยบายมุ่งพัฒนาระบบการบริหารจัดการ การวางแผนการกำหนดนโยบายในการบริหารและกำกับติดตามงานโดยให้ความช่วยเหลือผู้เรียนกลุ่มเสี่ยง โดยเฉพาะงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของทุกโรงเรียนในสังกัด และพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอย่างยั่งยืน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2551) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทรรศนะ เลี้ยงรักษา (2557) ที่ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารนักศึกษาในปัญหาการป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาพื้นที่ให้บริการ 6 สำนักงานจังหวัดสมุทรปราการ พบว่า งานกิจกรรมนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหายาเสพติด พบปฏิบัติอยู่ระดับมากที่สุด คือ ใช้กิจกรรมกีฬาในเรื่องการจัดบริการตรวจสุขภาพเกี่ยวกับยาเสพติด ส่วนปัญหาที่พบในระดับน้อย คือ นักเรียนไม่เข้าร่วมกิจกรรม และงานบริการและสวัสดิการนักเรียน คือ นักเรียนปฏิเสธและไม่ยอมไปรักษาตัวที่ศูนย์บำบัด

2) ด้านระบบป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ฝ่ายกิจการนักเรียนมีการตรวจค้นการนำสิ่งเสพติดเข้ามาในสถานศึกษาของนักเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการแพร่ระบาดอย่างรุนแรงในกลุ่มนักเรียน/นักศึกษาทั้งในด้านความต้องการและการผลิตมากขึ้นทุกวัน นอกจากนั้นยังมีปัจจัยสภาพแวดล้อมอื่นที่มีส่วนที่จะเอื้ออำนวยต่อการแพร่ระบาดของยาเสพติดในกลุ่มนักเรียน/นักศึกษาเพิ่มขึ้นอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประเสริฐ สวนจันทร์ (2553) ได้ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 พบว่าการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

3) ด้านระบบการให้คำปรึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารและครูมีการวางแผนพัฒนาบุคลากรในการดำเนินการป้องกันยาเสพติด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีการเสริมสร้างความเข้มแข็งในงานป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติดของทุกโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยม เขต 37 และพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างยั่งยืน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2551) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา บุญเคน (2554) ได้วิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ระยอง เขต 1 พบว่า สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน

4) ด้านระบบเฝ้าระวัง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ฝ่ายบริหารกิจการนักเรียนมีการจัดผู้รับผิดชอบตรวจสอบบริเวณห้องน้ำหรือสถานที่ลับตาอย่างทั่วถึง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาเป็นหัวใจสำคัญในการขับเคลื่อนงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดลงสู่ นักเรียน นิสิต นักศึกษา ท่ามกลางสถานการณ์ปัญหาในรูปแบบที่หลากหลายซับซ้อนและแปรเปลี่ยนอย่างรวดเร็วภายใต้สภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยปัจจัยเสี่ยงและพื้นที่เสี่ยงต่อการเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดในสังคมปัจจุบันซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา บัวไสว (2558) ได้ศึกษาการพัฒนาารูปแบบการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 พบว่า สภาพปัจจุบันการบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสภาพปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

5) ด้านระบบสนับสนุนจากชุมชนและเครือข่ายการทำงาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือฝ่ายบริหารกิจการนักเรียนมีการประชุมผู้ปกครองเครือข่ายเพื่อประสานความร่วมมือในระดับครอบครัวและชุมชน ทั้งนี้อาจเป็น

เพราะสถานศึกษาจำเป็นต้องจัดระบบงานด้านยาเสพติด เพื่อบูรณาการการทำงานทั้งหน่วยงานภายในและหน่วยงานภายนอกให้สามารถดำเนินการได้อย่างเต็มประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาพ อัยยะ (2552) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 สภาพการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนทั้งภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

6) ด้านระบบบริหารจัดการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนมีการจัดระบบการดำเนินงานมีระเบียบแบบแผนชัดเจนได้มาตรฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบแผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ.2563-2565 เพื่อใช้เป็นกรอบทิศทางการดำเนินงานเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการ ประสานการปฏิบัติจัดสรรทรัพยากร และติดตามประเมินผลของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และให้สำนักงาน ป.ป.ส. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดประจำปีให้สอดคล้องรองรับกับแผนยุทธศาสตร์การป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดคือศูนย์อำนวยการประสานงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดภาคเยาวชน (ศอ.ปส.ย.) โครงการลูกเสือต้านภัยยาเสพติดและค่ายทักษะชีวิต โครงการ TO BE NUMBER ONE (เป็นหนึ่งในดีไม่พึ่งยาเสพติด) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทศพิศ ลุนสะแกวงษ์ (2550) ได้วิจัยเรื่องบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทักษะของบุคลากรในโรงเรียนที่จัดการศึกษาในช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารัตนบุรี พบว่าบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามทักษะของบุคลากรในโรงเรียนที่จัดการศึกษาในช่วงชั้นที่ 3-4 ใน 5 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านงานกิจการนักเรียน เพื่อป้องกันปัญหายาเสพติดของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นบุรี โดยจำแนกตามสภาพส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันทั้งภาพรวมและทุกรายด้านในส่วนตำแหน่ง พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันทั้งภาพรวมและรายด้าน ส่วนระดับการศึกษาพบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็น ไม่แตกต่างกันทั้งในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ส่วนประสบการณ์ทำงาน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันทั้งในภาพรวมและรายด้าน และในส่วนผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีอายุ และขนาดโรงเรียน แตกต่างกัน ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผลดังนี้

1) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านงานกิจการนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหายาเสพติดของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งใน

ภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีอายุต่างกัน จะมีความสนใจติดตามที่จะรับรู้ถึงปัญหาสาเหตุในรูปแบบใหม่ ๆ แตกต่างกัน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีอายุ 31-40 ปี จะรับรู้ถึงปัญหาสาเหตุและสนใจติดตามมากกว่าช่วงอายุอื่นจึงทำให้ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูนั้นเพิ่มสูงขึ้นตามช่วงอายุที่เพิ่มขึ้นและแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ เรืองยศ ครองตรี (2551) ที่ได้ศึกษาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย พบว่า ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย จำแนกตามอายุ พบว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

2) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่สังกัดในขนาดโรงเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านงานกิจการนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหาสาเหตุของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นบุรีรัมย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่พิเศษจะมีจำนวนนักเรียนและสภาพปัญหารายด้านที่มากกว่า ขนาดใหญ่ ขนาดกลางและเล็ก ดังนั้นความคิดเห็นต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือทั้งภาพรวมและรายด้านทุกด้าน จึงมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติศักดิ์ จุลมณฑล (2554) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 พบว่า การเปรียบเทียบของครูที่ปรึกษาที่สังกัดขนาดโรงเรียนต่าง ๆ มีการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่ปรึกษาสังกัดโรงเรียนขนาดใหญ่มีการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมากกว่าครูที่ปรึกษาที่สังกัดโรงเรียนขนาดกลางทั้งโดยรวมและรายด้าน

3) แนวทางพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านงานกิจการนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหาสาเหตุของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผลดังนี้ ฝ่ายผู้บริหารควรมีการส่งเสริม สนับสนุน และแก้ไขปัญหาสาเหตุอย่างต่อเนื่อง และจริงจัง เพื่อให้ครู-บุคลากรและนักเรียนตระหนักถึงพิษภัยของยาเสพติดในรูปแบบต่าง ๆ และโรงเรียนมีการใช้ระบบสารสนเทศจัดทำระบบระเบียบประวัตินักเรียนในการดำเนินการเกี่ยวกับนักเรียนเพื่อให้ได้ข้อมูลที่กระชับ ง่ายต่อการนำข้อมูลไปใช้ เพื่อเป็นฐานข้อมูลรายบุคคลของนักเรียน เพื่อง่ายและสะดวกในการติดตามและเฝ้าระวัง ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมและให้ความรู้จัดอบรมครู-บุคลากรในองค์กรในการพัฒนาทักษะ เพื่อให้ครู-บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจ ในการ

ป้องกันปัญหายาเสพติด ที่เกิดขึ้นในรูปแบบใหม่ ๆ และรู้เท่าทันป้องกันยาเสพติดที่เข้ามาในหลากหลายรูปแบบ โรงเรียนควรมีการรายงานหน่วยงานต้นสังกัดในการคัดกรองและจำแนก สถานะของสถานศึกษาเป็นประจำและเป็นข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน เพื่อเป็นการเฝ้าระวังการกลับมาของยาเสพติด และโรงเรียนควรมีการประเมินกิจกรรมนักเรียนที่เป็นจริง เพื่อให้ได้ผลที่แท้จริงในแต่ละครั้งเพื่อใช้ปรับปรุงและพัฒนางานประสานความร่วมมือกับหน่วยงานองค์กรภายนอกในการป้องกันแก้ไข ปัญหายาเสพติดและเฝ้าระวังบริเวณโดยรอบและชุมชนรอบข้างให้มีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากผลการวิจัย พบว่า ในรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดทั้ง 6 ด้าน ควรได้รับการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่สูงขึ้น โดยผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้และการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย คือ สถานศึกษาควรกำหนดนโยบายในการป้องกันและแก้ไข ปัญหาการใช้สารเสพติด และพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน
2. ข้อเสนอแนะเชิงบริหารงาน คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการประเมินรูปแบบการปฏิบัติงานและนำผลการประเมินที่ได้มาใช้ในการบริหารงานโดยพัฒนาบุคลากร ตามบริบทการทำงานแต่ละฝ่ายของบุคคลนั้น พร้อมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนบุคลากรของสถานศึกษาในภาพรวม
3. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการกำกับติดตามและประเมิน กิจกรรมตามความเป็นจริง มีการใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในการวางแผนพัฒนางานในโรงเรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านงานกิจการนักเรียนเพื่อ ป้องกันปัญหายาเสพติดของโรงเรียน ในระดับอื่น ๆ หรือระบบการศึกษาอื่น ๆ ได้แก่ องค์กรการปกครอง ส่วนท้องถิ่น โรงเรียนเอกชน และโรงเรียนนอกระบบ
2. ควรศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบและแนวทางการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการบริหารงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านงานกิจการนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหายาเสพติดของโรงเรียน
3. ควรศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านงานกิจการนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหายาเสพติดของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้นบุรี โดยวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกตามกลุ่มบุคลากรที่เกี่ยวข้องดังกล่าว เพื่อนำผลที่ได้ มาพิจารณา วางแผน และพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข. (2563). สถิติจำนวนและร้อยละของผู้ป่วยยาเสพติดทั้งหมด
ของสถาบันรักษารักษาจำแนกตามปีงบประมาณ 2559–2563. ค้นเมื่อวันที่ 23 ธันวาคม
2563, จาก <http://www.pmnidat.go.th>
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กัญญา บัวไสว. (2558). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- กาญจนา บุญเคน. (2554). สภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่
ปรึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1.
วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- กิตติศักดิ์ จุลมณฑล. (2554). การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาละโวทัย เขต 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ทรงชนะ เลี้ยงรักษา. (2557). สภาพและปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนเพื่อป้องกัน
ปัญหาเสพติดของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6
จังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ภาควิชานโยบายการจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทศพิช ลุนสะแกวงษ์. (2550). บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการบริหารจัดการระบบดูแล
ช่วยเหลือนักเรียนตามทัศนะของบุคลากรในโรงเรียนที่จัดการศึกษาในช่วงชั้นที่ 3–4
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดุสิต. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ประเสริฐ สอนจันทร์. (2553). การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนใน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยมหา
จุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.
- เรืองยศ ครองตรี. (2551). การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนจุฬาภรณ
ราชวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3. (2562). ข้อมูลสารสนเทศ ปีการศึกษา 2562. ค้นเมื่อวันที่ 6 ตุลาคม 2563, จาก <http://www.secondary3.go.th/main/news/7752.html>
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงยุติธรรม. (2563) แผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด (พ.ศ.2563-2565) ค้นเมื่อวันที่ 15 มกราคม 2564 จาก <https://www.oncb.go.th>
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2553). ความรู้และแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2556) ปัญหาการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชน. ค้นเมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2563 จาก <https://www.oncb.go.th/pages/main.aspx>
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2551). สถานะการศึกษาไทยปี 2550/2551 “ปัญหาความเสมอภาคและคุณภาพของการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ: สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา กลุ่มพัฒนาเครือข่ายสารสนเทศ.
- สุภาพ อัยยะ. (2552). สภาพและปัญหาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- สุมาลี ทองงาม. (2555). การศึกษาการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวัดโคกนอน สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.